

б) Недостатня чисельність особового складу серед дільничних офіцерів для забезпечення належного здійснення адміністративного нагляду.

На нашу думку саме ці фактори є основними, які негативно впливають на ефективність адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі. У зв'язку з цим вважаємо, що для забезпечення більш ефективного здійснення адміністративного нагляду за особами, які звільнилися з місць позбавлення волі необхідно:

- 1) Укомплектувати усі наявні посади в службі дільничних офіцерів поліції та створити для них належні умови проходження служби;
- 2) Регулярно покращувати матеріально-технічне забезпечення для дільничних офіцерів поліції з метою підвищення ефективності здійснення адміністративного нагляду за колишніми засудженими;
- 3) Налагодити взаємодію Національної поліції із публічною адміністрацією, органами місцевого самоврядування, іншими організаціями та населенням при здійсненні адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі;
- 4) Дільничним офіцерам поліції регулярно проводити індивідуально-виховну роботу із піднаглядними особами з метою належного виховного впливу на останніх.

Список використаних джерел:

- 1.«Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі» Закон України від 01.12.1994 р., №264/94-ВР// ВВР України.-1994.-№52.-Ст.455.
- 2.«Про Національну поліцію» Закон України від 02.07.2015 р., №580-8-ВР// ВВР України.-2015.-№40-41.-Ст.379.

**Курсант 3-го курсу ННІ №1 НАВС
Совтан Юлія Василівна
СУБ'ЄКТИ ОФІЦІЙНОГО ТЛУМАЧЕННЯ В УКРАЇНІ**

Тлумачення є ефективним способом вирішення проблем юридичних суперечностей, що дає можливість виявити суперечливі і колізійні норми в законодавстві, встановити зв'язок загальних і спеціальних норм, допомагає правильно зрозуміти сферу їх дії, коло осіб, на яких поширюється їх дія, зміст того чи іншого законодавчого терміну. М. Матузов на перше місце по ефективності вирішення юридичних колізій ставить саме тлумачення [4].

Тлумачення в праві у своїх працях досліджували фахівці, які працюють в галузі теорії держави та права, зокрема, М. Онищук, В. Денисенко, Д. Михайлович, А. Заєць, Ю. Тодика, Ю. Власов, М. Селівон.

На думку Д. Михайловича, важливим засобом забезпечення адекватного розуміння і застосування законодавчих актів є офіційне тлумачення закону. Встановлюючи справжній зміст нормативного припису, суб'єкт офіційного тлумачення усуває перекося юридичної практики, забезпечує стабільність урегульованих правом суспільних відносин, єдність законності і правопорядку[5].

У сучасному цивілізованому світі, зокрема в Європі, тлумачення конституції є прерогативою конституційних судів, а у країнах, де таких судів немає, питання конституційного контролю вирішують суди загальної юрисдикції. Право тлумачення законів в окремих країнах Європи закріплено за парламентами (наприклад, у Греції, Швеції та ін.). Але якщо при цьому виникає спір, то він вирішується в судовому порядку. А надто, якщо спір виникає, наприклад, між законодавчим та виконавчим органами. Адже законодавча влада має власні засоби впливу за умови, на її думку, неправильного розтлумачення якогось терміну або неправильного його тлумачення певним органом. Варто, однак, зауважити, що в багатьох країнах СНД та Балтії тлумачення конституції та законів входить до компетенції парламентів.

Закріплення за Конституційним Судом України права офіційного тлумачення Конституції України, на наш погляд, цілком виправдане, оскільки відповідає реалізації конституційного принципу поділу влади і світовій практиці конституціоналізму.

Вчені-теоретики завжди пов'язують офіційне тлумачення з діяльністю уповноважених на те органів держави або посадових осіб. Однак називають їх по-різному: уповноважений на це орган (О.В.Зайчук, Н.М. Оніщенко); вузьке специфічне коло уповноважених державних органів або посадових осіб (О.Ф. Скакун); державні органи, посадові особи (М.С. Кельман, О.Г. Мурашин); компетентний суб'єкт (Л.А. Луць, Г.Г. Шмельова); уповноважений орган (В.В. Копейчиков); спеціально уповноважений компетентний в цій галузі орган, державний службовець чи посадова особа на підставі службового обов'язку (М.В. Цвік); компетентні державні органи (С.С. Алексеєв); органи, уповноважені на обов'язкове для правозастосувачів тлумачення (А.С. Піголкін); органи, уповноважені на це державою (А.Ф. Черданцев).

Офіційне тлумачення Конституційним Судом України Конституції і законів України можна розглядати в двох аспектах:

- як діяльність щодо з'ясування, роз'яснення та офіційної інтерпретації Конституції і законів України з метою подолання неоднозначності їх розуміння;
- як результат такої діяльності, тобто акти офіційного тлумачення.

Згідно з п.4 ст. 13 Закону України «Про Конституційний Суд України» до переліку повноважень Конституційного Суду України входить офіційне тлумачення Конституції та законів України[1].

Однак в Конституції України зазначено, що Конституційний Суд України здійснює офіційне тлумачення лише Конституції України (ст. 150) [2], що позбавляє будь-які державні органи, за винятком Конституційного Суду України, можливості офіційного тлумачення Основного Закону. Це пов'язано насамперед зі встановленням системи стримувань і противаг, коли згідно з принципом поділу влади, проголошеним статтею 6 Конституції України, ані законодавча, ані виконавча гілки державної влади не можуть під маркою тлумачення Конституції встановлювати вигідні для них правові норми.

Автентичне тлумачення проводиться тим органом, який створив цю норму права. Воно є найбільш компетентним і авторитетним, оскільки орган, який створив правову норму, може найбільш точно розкрити її зміст. Він робить це в межах своєї компетенції. Суб'єктом такого тлумачення може бути, наприклад Верховна Рада України. Проте, норми згідно з якими Верховна Рада має право тлумачити закони не увійшли до нового Регламенту Верховної Ради України, що затверджений Постановою Верховної Ради України від 16 березня 2006 року N 3547-IV[6]. Тому Верховну Раду України не можна вважати суб'єктом офіційного тлумачення.

Голова Верховного Суду України Ярослав Романюк під час міжнародної конференції : «Право офіційно тлумачити закони має перейти до повноважень найвищого судового органу». Я. Романюк наголосив, що з положень Основного Закону України виключено повноваження Конституційного Суду України здійснювати офіційне тлумачення законів. При цьому ні в Конституції України, ні в Законі України «Про судоустрій і статус судів» не визначено органи, уповноважені здійснювати таке тлумачення. Він зауважив, що «тлумачення норми права є одночасно і правом, і обов'язком кожного судді під час здійснення правосуддя».

Селівіон ж стверджує, що своїми правовими позиціями Конституційний Суд України, як єдиний орган конституційного тлумачення в Україні, формує правосвідомість у суспільстві, сприяє розумінню таких важливих правових цінностей, як верховенство права та закладений у ньому принцип справедливості[7].

Отже, на сучасному етапі державної розбудови та реформування роз'яснення суті норм права відіграє важливу роль. Однак, лише тлумачення права недостатньо, оскільки найчастіше колізії і прогалини проявляються тоді, коли потрібне забезпечення конституційної законності, тому значення саме офіційного тлумачення посилюється.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про Конституційний Суд України» від 16.10.1996 р
2. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.
3. Майстренко О. В. Роль тлумачень та роз'яснень законодавства [Електронний ресурс] / Олександр Віталійович Майстренко – Режим доступу до ресурсу: <http://old.minjust.gov.ua/8077>.

4. Матузов Н.И. Коллизия в праве: причины, виды и способы разрешения // Правоведение. – 2000. – № 5 – с. 225-244.
5. Михайлович Д. М. Офіційне тлумачення закону: Автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.01 / Національний ун-т внутрішніх справ. — Х., 2003. — с. 3.
6. Онищук М.В. Колізії у законодавстві України: причини та шляхи подолання. - Правова держава. - Вип.7. - К., 1996. - с. 99.
7. Селівон М. Конституційний суд України: дев'ятиріччя діяльності // Вісник Конституційного Суду України. – 2005. – № 4. – с. 16.

**Доцент кафедри загальноправових
дисциплін Національної академії
СБ України, к.ю.н., доцент**

Столбовий Володимир Миколайович

ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕВЕНТИВНИХ ЗАХОДІВ СЛУЖБОЮ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ

У забезпеченні національної безпеки слід виділяти зовнішню і внутрішню сторони, що включають в себе певний комплекс заходів, здійснюваних різними державними структурами. З урахуванням цього можна говорити про зовнішню і внутрішню безпеку держави.

В системі основних загальнодержавних заходів по захисту життя і здоров'я, прав і свобод громадян, законних інтересів підприємств, установ, організацій та громадських об'єднань важливе місце належить забезпеченню публічної безпеки, яка є невід'ємною частиною національної безпеки. До сфери публічної безпеки відносяться ті суспільні відносини, які пов'язані із запобіганням або усуненням загрози життю і здоров'ю людей та їх майну. Ця сфера органічно пов'язана із забезпеченням на території країни публічного порядку за допомогою державного примусу і є умовою його належного підтримання. Державний примус характеризується тим, що цей метод впливу є допоміжним, здійснюється на підставі переконання і тільки після використання переконання. Адміністративний примус є одним із видів державного примусу. Йому, як і державному примусу в цілому, притаманні риси, сутність яких зводиться до використання державними органами, а в окремих випадках і громадськими об'єднаннями засобів примусового характеру з метою забезпечення належної поведінки людей.

В юридичній науці склалася певна класифікація заходів адміністративного примусу: а) заходи адміністративного запобігання (адміністративно-попереджувальні); б) заходи припинення правопорушень; в) адміністративні стягнення. Прийнятий у 2015 році Закон України «Про Національну поліцію» надав класифікацію деяких із цих заходів і назвав їх превентивними, а саме: перевірка документів особи; опитування особи; поверхнева перевірка і огляд; зупинення транспортного засобу; вимога залишити місце і обмеження доступу до визначеної території; обмеження пересування особи, транспортного засобу або фактичного володіння річчю та інші.

Превентивні заходи не виконують функції покарання особи, до якої вони застосовуються, що характерно для адміністративних стягнень, тому не потребують встановлення вини порушника як обов'язкової умови застосування.

Основною метою застосування превентивних заходів, на нашу думку, є їх спрямованість на:

- а) недопущення, відвернення правопорушень;
- б) забезпечення публічного порядку та національної безпеки у різних надзвичайних ситуаціях;
- в) попередження настання шкідливих наслідків у різних ситуаціях.

Відповідно до статті 8 Закону України «Про боротьбу з тероризмом» суб'єкти, які безпосередньо здійснюють боротьбу з тероризмом (в тому числі Національна поліція і Служба безпеки України) взаємодіють між собою, а також здійснюють обмін інформацією щодо виявлення, припинення і запобігання здійсненню терористичних актів. Також, стаття 15 зазначеного Закону надає право посадовим особам залученим до проведення антитерористичної операції проводити такі заходи: